

Коломісць Віталій Миколайович

**вчитель історії та правознавства
Ліцею №24 м. Житомира**

Педагогічний стаж: 9 років.

Кваліфікаційна категорія: вчитель першої категорії.

Освіта: Житомирський державний університет імені Івана Франка, 2007 рік.

Педагогічна ідея:

*“Ми навчаємося не для школи, а для життя”
(Сенека Молодший)*

Сучасні педагогічні умови вимагають від учителя постійного розвитку.

Одне з основних завдань педагога – навчити дітей якомога легше сприймати та запам'ятовувати навчальний матеріал, систематизувати його та застосовувати на практиці. Тож моя педагогічна ціль – полегшити сприйняття учнями теоретичного матеріалу; поєднати засвоєння теорії з практичним

застосуванням.

Сприйняття навчального матеріалу – це комплексний та складний процес, який потребує індивідуального підходу до кожного учня. Потрібно задіювати різноманітну методику для розвитку видів пам'яті, щоб мати позитивний ефект.

Образна пам'ять – це пам'ять на зорові, слухові, нюхові, смакові, дотикові образи. У ній зберігаються картини навколишнього світу, звуки, запахи, які колись сприймала людина. Образи, які містяться в пам'яті, з часом трансформуються: спрощуються, втрачають яскравість, стають більш узагальненими, на перший план виходять суттєві ознаки матеріалу, а подробиці стираються. Найменше змін зазнають незвичайні зорові образи.

У формі образів у пам'яті зберігаються не лише доступні свідомості образи, одержані за допомогою органів чуття, а й неусвідомлені образи, такі як еталони або патерни, які беруть участь у процесах сприйняття, наприклад, у розпізнаванні образів.

На уроках правознавства у 9-х класах потрібно якомога частіше задіювати цей тип пам'яті, застосовуючи такі методи як рольова гра (“Ігровий суд”), рольове моделювання ситуацій, “запитай у автора”.

Критичне мислення – складне й багаторівневе явище. Мислити критично означає вільно використовувати розумові стратегії та операції високого рівня для формулювання обґрунтованих висновків і оцінок, прийняття рішень.

З педагогічної точки зору критичне мислення – це комплекс мисленнєвих операцій, що характеризується здатністю людини:

аналізувати, порівнювати, синтезувати, оцінювати інформацію з будь-яких джерел;

бачити проблеми, ставити запитання;

висувати гіпотези та оцінювати альтернативи;

робити свідомий вибір, приймати рішення та обґрунтовувати його.

Методи: недовіри, провокативних запитань, загострення суперечностей, дебати, тематичні дискусії, метод всіх можливих варіантів або “дерево рішень”.

Я переконаний: вивчати правознавство неможливо без критичного мислення, адже застосовуючи свої теоретичні знання при розв’язанні юридичних ситуацій необхідно аналізувати, виділяти важливе серед фактів, робити висновки.

Словесно-логічна пам’ять полягає у запам’ятовуванні думок, понять, суджень, умовиводів, які відображають істотні зв’язки і відношення предметів і явищ, їхні загальні властивості.

Словесно-логічна пам’ять тісно пов’язана із мовленням та мисленням. Вона формується разом з ними і досягає свого завершеного вигляду пізніше від рухової, емоційної та образної. За допомогою словесно-логічної пам’яті можна зберігати й відтворювати вербальну інформацію. Вивчаючи нормативні документи просто необхідно вміти їх правильно читати та аналізувати.

Можливе і дослівне запам’ятовування текстів, і запам’ятовування тільки їхнього змісту – тоді відтворення є реконструкцією тексту, переходом від узагальнених характеристик матеріалу до деталей.

Методи: розповідь, запитання – відповіді, лекція, доповідь, повідомлення, зачитування закону, читання в парах. Наприклад, хороший ефект для запам’ятовування статей Конституції дає метод роботи в малих групах, коли діти зачитують, переказують та відтворюють норми Закону, намагаючись отримати максимальний результат. Необхідним також є метод дискусії, адже саме під час обговорення, коли учні доводять свою думку, вони мислять, аналізують, оперативно підбирають необхідні факти та умови.

Рухова пам’ять виявляється у запам’ятовуванні і відтворенні людиною своїх рухів. Вона є основою формування різних умінь і навичок, засвоєння усного та письмового мовлення, комплексів рухів тощо.

У руховій пам’яті зберігаються схеми різних рухів та їхніх комбінацій, які утворюють рухові навички, що забезпечують автоматизованість дій у типових або повторюваних ситуаціях. Наприклад, саме рухова пам’ять дає нам змогу думати про щось стороннє тоді, коли ми відчиняємо двері власної квартири.

Методи: гра моделювання поведінки на дорозі під час руху, моделювання та рольове відтворення юридичних ситуацій, той же “ігровий суд”.

Зорова (образна, фотографічна) пам’ять – це здатність фіксувати, зберігати, відображувати й використовувати різну візуальну інформацію, отриману у вигляді зорового образу, деталі якого не завжди можливо описати вербально (за допомогою слів).

Методи: використання відеоматеріалів, презентацій, робота з документами та малюнками. Гарний результат дає застосування такого методу як карта понять та ідей. Схема (карта понять) має відображати групування понять, зв’язки між ними, послідовність, їх ранжування на більш і менш важливі тощо.

Емоційна пам’ять полягає в запам’ятовуванні та відтворенні людиною своїх емоцій і почуттів.

Запам’ятовують не так емоції, як предмети та явища, що їх викликають. Загалом яскраві, емоційно насичені події можуть зберігатися в пам’яті дуже довго. Потрібно зазначити, що запам’ятовується насамперед емоційно забарвлена інформація.

Методи: згадування минулого, розповіді з особистого досвіду, порівняння ситуацій. Взагалі емоції учня відіграють дуже важливу роль для засвоєння матеріалу, тому вчитель повинен контролювати цей момент.

Моторна – запам’ятовування відбувається, коли дитина пише.

Методи: конспектування, записування, переписування, письмові дебати та письмова дискусія.

Отже, задіюючи різні види пам’яті та застосовуючи навчальний матеріал на практиці, учні можуть досягти бажаних результатів. Моя педагогічна ідея знайшла втілення у роботі правового клубу “Юстиція”, де зацікавлені діти не просто демонструють свою активну життєву позицію, а й намагаються втілювати її в життя, беручи активну участь в конкурсах, предметних олімпіадах та громадському житті ліцею.

Відеореюме: <https://youtu.be/JRwIaphw3Xo>